

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID en GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, volksgezondheid en Gezin
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorliggende voorontwerp van decreet creëert een kader voor de manier waarop aan kwaliteit van zorg wordt gewerkt in het hele beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De belangrijkste principes worden vastgelegd, naast de verantwoordelijkheden van voorzieningen en overheid.

Een centraal instrument vormt het belanghebbendenoverleg. In dit overleg geven administratie, voorzieningen, zorggebruikers en andere belanghebbenden vorm aan kwaliteitsindicatoren, kwaliteitsinstrumenten en kwaliteitskaders, voor de door de Vlaamse Regering vastgelegde kwaliteitsthema's. Op die manier kan flexibel worden ingespeeld op nieuwe evoluties en noden in zorg en welzijn.

Er wordt ook een evaluatie in het Vlaams parlement voorzien.

Het voorontwerp van decreet plaatst de participatie van de zorggebruiker, het samen formuleren van doelstellingen en de transparantie van de kwaliteit van zorg en het hele proces daartoe centraal.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit voorontwerp van decreet biedt een antwoord op een strategische, horizontale doelstelling uit de Beleids- en Begrotingstoelichting Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, binnen het beleidsveld Welzijn, en ISE Beleidsondersteuning.

Het Regeerakkoord en de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding vermelden de ambitie om het Kwaliteitsdecreet te actualiseren.

Daarin wordt een responsabilisering voor zorg- en welzijnsactoren beoogd die gericht is op het meten van outcome op het vlak van kwaliteit, maar ook op efficiëntie en innovatie. Valide kwaliteitsindicatoren spelen daarbij een cruciale rol.

Met een nieuw intersectoraal kwaliteitsdecreet wordt de basis gelegd voor onderbouwde kwaliteitseisen en -kaders. Innovatieve methodieken die een meerwaarde voor de zorg voor de gebruiker en een efficiëntere inzet van middelen mogelijk maken, dient gestimuleerd te worden. Ook bestuurlijke transparantie is hierbij een essentieel gegeven. (Publiekgemaakte) tevredenheidsmetingen waarborgen de stem van de gebruiker in dit verband.

Dit nieuw kwaliteitsdecreet wil de participatie van de zorggebruiker en zijn context centraal zetten en een antwoord bieden op een veranderend zorglandschap, flexibel inspeland op een samenleving in evolutie.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 17 mei 2022.

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd bekomen op 19 mei 2022. Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/182 van 19 mei 2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het garanderen van kwaliteit van zorg vormt een voortdurende bekommernis, voor zorggebruikers, zorgvoorzieningen en overheid. Het kwaliteitsdecreet van 17 oktober 2003 heeft daar zeker toe bijgedragen. Intussen is echter ook het zorglandschap geëvolueerd: netwerkvorming en zorgcoördinatie nemen toe, financiering volgt steeds meer de gebruiker, het concept 'voorziening' evolueert. Er is ook een verschuiving van het 'kwaliteitszorgproces' naar aandacht voor het resultaat, de output (kwaliteit van de geleverde zorg en ondersteuning), outcome (maatschappelijke effecten) en impact van de zorg, waarbij kwaliteitsindicatoren een belangrijke rol spelen.

Zorg- en welzijnsvragen en -noden zijn gestegen en worden steeds complexer. Participatie van de zorggebruiker en transparantie van het zorgproces wordt een vereiste.

De overheid neemt meer en meer een samenwerkende rol op, en legt, in dialoog met alle betrokken stakeholders, kaders en richtlijnen vast. Van voorzieningen wordt bestuurlijke transparantie en sociaal ondernemerschap verwacht.

Gezien deze evoluties is er nood aan een nieuw kwaliteitskader. Het voorliggend voorontwerp van decreet wil hier een antwoord op bieden. Het legt daarbij een raamwerk vast voor de manier waarop aan kwaliteit van zorg wordt gewerkt in het hele beleidsdomein. Het perspectief van de zorggebruiker, transparantie doorheen het proces en het vastleggen van doelstellingen staat daarin centraal.

Een belangrijk onderdeel omvat de definities, waarbij ook een definitie van kwaliteit van zorg is opgenomen. Kwaliteit van zorg vormt steeds onderdeel van het ruimere concept 'maatschappelijk verantwoorde zorg en ondersteuning'.

De belangrijkste principes bij het werken aan kwaliteit van zorg worden benoemd, net als de verantwoordelijkheden van voorzieningen en overheid. Het installeren of continueren van een dynamische kwaliteitscultuur doorheen alle geledingen van het individuele zorgniveau tot en met het welzijns- en zorgbeleid is essentieel.

Dit voorontwerp van decreet heeft indirect impact op de verschillende doelgroepen die door zorg en welzijn worden beoogd of bediend. Het inschrijven van een aantal principes in het voorontwerp wil mee waarborgen dat in de concrete uitvoering van zorg en welzijn rekening wordt gehouden met de impact van (kwaliteit van) zorg en welzijn, ook op kwetsbare doelgroepen.

Er wordt voor een procesmatige aanpak gekozen. Een centraal instrument vormt dan ook het belanghebbendenoverleg. In dit overleg geven administratie, voorzieningen, zorggebruikers en

andere belanghebbenden vorm aan kwaliteitsindicatoren, kwaliteitsinstrumenten en kwaliteitskaders, voor de door de Vlaamse Regering vastgelegde kwaliteitsthema's. Het voorontwerp van decreet creëert ook een kader voor nieuwe spelers als accreditatieinstellingen, hier externe partners genoemd, en mogelijk ondersteunende partnerorganisaties. Om de transparantie op beleidsniveau te waarborgen wordt per legislatuur een evaluatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement. De mogelijkheid wordt geboden om voorzieningen financieel te stimuleren en te responsabiliseren om kwaliteit van zorg te bevorderen, maar ook geeft het voorontwerp aan welke punten uit het decreet aanleiding kunnen geven tot een sanctionering.

Voorliggend voorontwerp van kwaliteitsdecreet moet in relatie worden gezien met andere instrumenten in de keten van normering, toezicht en handhaving.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een uitgebreidere artikelsgewijze toelichting van het voorontwerp van decreet wordt verwezen naar de memorie van toelichting van het voorontwerp van decreet (cf. Titel II.). We beperken ons tot een beknopt overzicht.

Het voorontwerp van decreet legt een aantal definities vast in artikel 2. Hierbij werd zoveel mogelijk verder gebouwd op reeds gebruikte definities in andere decreten. Een belangrijke definitie betreft in elk geval de definitie van kwaliteit van zorg.

In artikel 3 schuift het voorontwerpdecreet een aantal blijvende principes naar voor in het werken aan kwaliteit van zorg. Deze principes vormen een leidraad voor zowel het handelen van voorzieningen, in al zijn geledingen, als voor de overheid. Centraal staat het installeren of verderzetten van een kwaliteitscultuur, van op het niveau van de zorggebruiker, over het bestuur van een voorziening tot in de overheid. De ervaring van de zorggebruiker vormt daarin een belangrijke referentie. Kwaliteit van zorg wordt daarbij breed bekeken, als onderdeel van maatschappelijk verantwoorde zorg en ondersteuning.

In artikel 4 wordt ingegaan op de verwachtingen ten aanzien van voorzieningen. Van hen wordt verwacht dat ze afdoende kwaliteitsinstrumenten en -indicatoren hanteren. Hierbij wordt ook de verhouding aangegeven tussen de eigen inspanningen van de voorzieningen en mogelijke verwachtingen die door de overheid worden geformuleerd. Het voorontwerp van decreet schetst ook een kader voor voorzieningen die zich in het werken aan kwaliteit van zorg willen laten adviseren door een externe organisatie, zoals bijvoorbeeld een accreditatieinstelling. Van voorzieningen als sociale ondernemers wordt ook goed bestuur verwacht en een gegarandeerde klachtenbemiddeling en -behandeling.

Om flexibel te kunnen inspelen op nieuwe dynamieken in het werkveld, op de evoluerende uitdagingen in de samenleving maar ook om het samenspel tussen overheid, werkveld en zeker zorggebruikers te stroomlijnen, wordt in artikel 5 het centrale instrument om over kwaliteit van zorg in overleg te gaan vastgelegd: het belanghebbendenoverleg (in de literatuur wordt dit ook wel 'kwaliteitstafel' genoemd). Dit belanghebbendenoverleg adviseert maar speelt een cruciale rol in het vastleggen van kwaliteitskaders, kwaliteitsinstrumenten en kwaliteitsindicatoren. De overheid bepaalt de thema's waarvoor een belanghebbendenoverleg wordt opgestart.

Om voorzieningen optimaler te kunnen ondersteunen in hun opdracht om aan kwaliteit van zorg te werken, maar ook een antwoord te kunnen bieden op de vraag naar maatschappelijke transparantie wordt in artikel 6 de mogelijkheid geboden om een beheersovereenkomst te sluiten met partnerorganisaties. Een partnerorganisatie kan meerdere opdrachten opnemen.

Ook in het kader van maatschappelijke transparantie wordt eenmaal per legislatuur een evaluatie voorzien voor het Vlaams parlement. Art. 7 bepaalt wat hierin aan bod komt. Artikel 8 en 9 bieden de mogelijkheid tot zowel financiële stimuli om invulling te geven aan dit voorontwerp van decreet, als tot het opleggen van sancties.. Artikel 10 voorziet in de mogelijkheid om proeftuinen op te zetten. Tot slot zijn een aantal bepalingen met betrekking tot noodzakelijke opheffing van bestaande regelgeving opgenomen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

In zijn advies van 17 mei 2022 gaf de Inspectie van Financiën een gunstig advies over het voorontwerp van decreet. Het voorontwerp van decreet heeft geen directe budgettaire impact. Met toepassing van artikel 31, §2, 2°, van het BVR VCO is het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering van het voorontwerp van decreet, wordt over het voorontwerp van decreet het advies ingewonnen van de Vlaamse Raad WVG.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de bijbehorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS